

Obsah

	Úvod	12
I.	Co je islám	17
1.	Jakou cestou k islámu?	18
1.1.	Co je islám	18
1.2.	Waardengurgovy inspirace pro výzkum islámu	20
1.3.	Islamologie a hermeneutický výzkum	22
1.3.1.	Sběr vědeckých faktů k výzkumu islámu	23
1.3.2.	Pět kroků k interpretaci islámu	27
1.4.	Závěr	33
2.	Poznámky k vnitřní struktuře víry v islámu	34
2.1.	Hadíth Džibríl (<i>islám, imán, ihsán</i>)	34
2.2.	Forma víry (<i>fides qua</i>)	36
2.2.1.	Vyznání víry (<i>šaháda</i>)	37
2.2.2.	Modlitba (<i>salát</i>)	38
2.2.3.	Almužna (<i>zakát</i>)	39
2.2.4.	Půst (<i>sawm</i>)	39
2.2.5.	Pouť (<i>hadždž</i>)	40
2.3.	Obsah víry (<i>fides quae</i>)	42
2.3.1.	Víra v Alláha, Boha jediného (<i>tawhíd</i>)	42
2.3.2.	Víra v anděly a džiny (<i>malá 'ik wa džinn</i>)	44
2.3.3.	Víra v proroky a posly boží (<i>rusul wa anbíjá ')</i>	45
2.3.4.	Víra v Bohem seslané knihy (<i>kutub</i>)	46
2.3.5.	Víra v soudný den, vzkříšení těla, nebe a peklo (<i>jawm al-áchir, jawm ad-dín, jawm al-qijáma</i>)	47
2.3.6.	Víra v boží předzvědění (<i>qadar</i>)	48

	2.4.	Závěr	49
II.		Křesťanský pohled na islám	51
3.		Křesťan a jeho pohled na islám – návrh paralel	52
	3.1.	Islámský pohled	53
	3.1.1.	Islámské vnímání Koránu	53
	3.1.2.	Pár poznámek o islámském pojetí božího slova	56
	3.1.3.	Islámský pohled na proces božího zjevení Muhammadovi	59
	3.2.	Paralely mezi islámem a křesťanstvím?	62
	3.2.1.	Korán a Ježíš, Muhammad a Panna Maria	63
	3.2.2.	Korán a eucharistie	65
	3.3.	Závěr	65
4.		O deklaraci Nostra aetate	67
	4.1.	Kontext	67
	4.2.	Deklarace <i>Nostra aetate</i>	69
	4.2.1.	Ke vzniku deklarace <i>Nostra aetate</i>	69
	4.2.2.	Analýza dokumentu <i>Nostra aetate</i>	71
	4.3.	Pokoncilní vývoj	79
	4.4.	Závěrečné shrnutí	81
5.		Praktické aplikace deklarace Nostra aetate čl. 3	81
	5.1.	Několik teologických pohledů na islám	82
	5.1.1.	Islám jako Abrahámův potomek skrze syna Izmaela – biblické základy?	82
	5.1.2.	Měl Muhammad prorocké charizma?	83
	5.1.3.	Islám je zcela svébytné a originální monoteistické náboženství	84
	5.1.4.	Islám je křesťanská hereze	85
	5.1.5.	Teologie statusu slova Božího (v Koránu?)	86
	5.2.	Některé předsudky o islamu	88
	5.2.1.	Muhammad byl psychicky nemocný, epileptik či psychopat	88
	5.2.2.	Islám pochází od ďábla	90
	5.2.3.	Islám je fatalistický	91
	5.2.4.	Islám je legalistický	92
	5.2.5.	Islám je morálně laxní	93
	5.2.6.	Islám je fanatický	95
	5.2.7.	Islám odmítá jakoukoli změnu	96
	5.2.8.	Islám je náboženstvím strachu	97
	5.3.	Rozpolcený islám vnitřním pnutím	98
	5.3.1.	Lze Korán interpretovat?	99
	5.3.2.	Modernisté, reformisté a radikalisté	100

5.3.3.	Bratrovražedné schisma: ší'itský a sunnitský islám	101
5.3.4.	Asijský a blízkovýchodní islám	102
5.3.5.	Súfijská a tradicionalistická podoba islámu	103
5.3.6.	Absence sebekritiky a jasného odmítnutí zla	104
5.3.7.	Sexuální napětí a absence jeho kontroly	105
5.3.8.	Další pnutí uvnitř islámu	106
5.4.	Závěr	107
III.	Křesťansko-muslimský dialog	109
6.	Muslimové, Korán a Velikonoce	110
6.1.	Prolegomena: četba Koránu jako textu	112
6.2.	Korán o křesťanské eucharistii?	115
6.3.	O zdánlivém ukřižování	119
6.4.	Závěr	122
7.	Podivuhodná súra al-má'ida a eucharistie	123
7.1.	Obecné představení 5. súry <i>al-má'ida</i>	123
7.2.	Pasáž 112. až 115. verše	126
7.2.1.	Komentář	126
7.2.2.	Lingvistické poznámky	128
7.3.	Muslimské a nemuslimské komentáře	131
7.3.1.	Muslimští komentátoři	132
7.3.2.	Nemuslimští komentátoři	137
7.4.	Pokus o shrnutí	145
8.	Quaestiones disputatae I: koránský termín milosrdenství	148
8.1.	Arabský kořen <i>r-h-m</i>	149
8.2.	Analýza významu slova <i>rahma</i> v Koránu	151
8.2.1.	Milosrdenství není lidskou charakteristikou	151
8.2.2.	Bůh je <i>rahmán</i> a <i>rahím</i>	153
8.2.3.	Bůh sám sobě předepsal milosrdenstvím	154
8.2.4.	Milosrdenství nemá blízkou souvislost s Božím odpuštěním	155
8.2.5.	Milosrdenství je spjaté s božím obdarováním	156
8.2.6.	Konkrétní význam termínu milosrdenství boží v Koránu	157
8.3.	Na koho se boží milosrdenství (<i>rahma</i>) vztahuje podle Koránu?	159
8.4.	Závěrečné zhodnocení	161
9.	Pastorační poznámky k dialogu s muslimy v Evropě	162
9.1.	Dialog jako součást křesťanské identity	163
9.2.	Předpoklady dialogu a hlásání evangelia muslimům	165

9.3.	„Jak“ hlásat evangelium muslimům	166
9.4.	Obsahové náměty pro hlásání evangelia	168
9.5.	Závěr	173
IV.	Současné výzvy	175
10.	Světla a stíny dokumentu „O lidském bratrství“	176
10.1.	Absence struktury dokumentu	176
10.2.	Upravený český překlad dokumentu	178
10.3.	Komentář dokumentu „O lidském bratrství“	188
10.3.1	Mezináboženské setkání v Founder 's Memorial v Abú Zabí	188
10.3.2.	Papež František, jako první signatář	191
10.3.3.	Ahmad at-Tajjib jako druhý signatář	193
10.4.	Analýza dokumentu	194
10.4.1.	Klady dokumentu a cenné inspirace	194
10.4.2.	Nejasnosti dokumentu	200
10.4.3.	Stíny dokumentu	205
10.5.	Praktické důsledky	206
10.6.	Závěr	209
11.	Quaestiones disputatae II: lidská práva v islámu	210
11.1.	Muslimská kritika lidských práv	211
11.1.1.	Dogma I: Bůh a člověk v rámci <i>tawhídu</i>	212
11.1.2.	Dogma II: Lidství je přirozeně muslimské	214
11.1.3.	Dogma III: Jednotlivec jako část <i>ummy</i>	216
11.2.	Analýza textů muslimských a arabských chart lidských práv	218
11.2.1.	Přehled dokumentů	218
11.2.2.	Klíčové nálezy	219
11.2.2.1.	Ad dogma I: Bůh	219
11.2.2.2.	Ad dogma II: Islám jako přirozené náboženství	220
11.2.2.3.	Ad dogma III: Muslimské společenství	221
11.3.	Místo závěru – klíčová role <i>šarí 'i</i> a ještě klíčovější <i>fiqh</i>	223
12.	Lá dhimmí, illá muwátin (žádný chráněnc, vždy občan)	226
12.1.	Jinověrci v islámu	227
12.1.1.	Etymologická poznámka	228
12.1.2.	Devátá súra, jako koránský základ pro koncept <i>dhimmí</i>	228
12.1.3.	Umar ibn Chattáb a ustanovení náboženské daně (<i>džizja</i>)	231

12.2.	Některé zajímavé muslimské texty o občanství	234
12.2.1.	Medínská charta z cca 623 po Kr.	235
12.2.2.	Fahmí Huwajdí (nar. 1937)	237
12.2.3.	Marakéšská deklarace z ledna 2016	240
12.2.4.	Deklarace al-Azharu o občanství a koexistenci z dubna 2017	246
12.2.5.	Dokument o lidském bratrství z února 2019	249
12.3.	Závěr	250
Závěr – je možná křesťanská islamologie?		253
Abstrakt / Abstract		257
Bibliografie		261
Jmenný rejstřík		301